

PERSBERICHT

Paramaribo, 23 april 2022

SPCS neemt bezorgdheid bewoners Brokopondo over wateroverlast serieus

Staatsolie Power Company Suriname N.V. (SPCS), een dochterbedrijf van Staatsolie, leeft sterk mee met de bewoners in de door wateroverlast getroffen woongemeenschappen in Brokopondo. Samen met het Nationaal Coördinatie Centrum voor Rampenbeheersing (NCCR) en de districtscommissaris (DC) van Brokopondo wordt er alles aan gedaan om de situatie te beheersen.

Voor SPCS is de integriteit van de dam de hoogste prioriteit en staat het bedrijf daar garant voor. Alle metingen die continu en periodiek plaatsvinden wijzen erop dat de dam zich in een topconditie bevindt en er geen enkel gevaar is die de integriteit van de dam kan aantasten. Het spuien van het overtollig water op dit moment is absoluut noodzakelijk om de integriteit te behouden én een belangrijk onderdeel van het professioneel opereren van een waterkrachtcentrale. SPCS is daarom vanwege de aanhoudende regens, en daardoor de hoge waterstand in het stuwmeer, op 2 maart begonnen met spuien. Onder normale omstandigheden hoeft er in deze periode niet gespuid te worden, omdat maart midden in de droge tijd behoort te zijn. Op basis van simulaties heeft de leiding het verstandig gevonden om te starten met spuien, ondanks dat later – bij een goede droge tijd – het verwijt gemaakt zou kunnen worden dat er onterecht is gespuid. Echter, in maart heeft het ongekend veel geregend en is er meer dan vijf keer zoveel als het gemiddelde van de afgelopen dertig jaar aan water ontvangen in het stuwmeer. In maart 2022 is volgens de data van de afgelopen dertig jaar van het stuwmeer de hoogste neerslag ooit gemeten, zelfs hoger dan in een maand van de grote regentijd.

Voorafgaand aan het spuien heeft SPCS samen met de districtscommissaris van Brokopondo en het traditioneel gezag de gemeenschappen onder de Afobakadam geïnformeerd. Lagergelegen plekken aan de oevers van de Surinamerivier zouden namelijk wateroverlast kunnen ervaren. Eerder dit jaar waren er al overstromingen in het boven-Surinamegebied vanwege de extreme regenval. Dorpen zijn toen meters onder water komen te staan. Al dit water vond uiteindelijk zijn weg naar het Van Blommensteinstuwmeer dat uiteindelijk vol raakte. Het streven van SPCS is er steeds op gericht geweest om zodanig te spuien zodat de de stroomafwaarts gelegen gemeenschappen minimale wateroverlast ondervinden (zogenoemde *safe spill*). Vanwege de extreme hoeveelheid water uit het boven-Suriname gebied en het uitblijven van de kleine droge tijd, kon SPCS niet anders dan op 12 april de spuihoeveelheid opvoeren. Hierdoor zijn delen van dorpen onder het stuwmeer ondergelopen; het gaat om die delen die direct langs de Surinamerivier gelegen zijn. Huidige simulaties wijzen uit dat zeker in de komende maand de verhoogde spuihoeveelheid zal voortduren. Als de weersomstandigheden het toelaten, zal SPCS daarna de spuihoeveelheid verminderen tot de *safe spill*-hoeveelheid, die dan tot augustus zal voortduren. SPCS leeft mee met de bewoners van de getroffen dorpen en neemt hun bezorgdheid heel serieus. Door tussenkomst van het districtscommissariaat van Brokopondo is onder leiding van het NCCR intussen de noodhulpverlening aan getroffen en op gang gekomen. SPCS zorgt voor de hulpgoederen en heeft boten ingezet voor het verplaatsen van mensen en goederen.

Extreme hoge waterstanden in het stuwmeer door zware regenval komen eens in de zeven tot tien jaar voor, waardoor er gespuid moet worden. Nu doet zich de unieke situatie voor dat in twee opeenvolgende jaren water móest worden geloosd. In 2021 is er 1,7 keer zoveel water meer als het jaargemiddelde over dertig jaar in het stuwmeer gestroomd. Van januari tot en met maart 2022 was de instroom respectievelijk 1,7, 2,5 en 5,5 keer zoveel als het gemiddelde over die maanden gemeten in de afgelopen dertig jaren. Bestudering van gegevens die tot wel honderd jaar teruggaan, bevestigt dat de regenval in vergelijkbare periodes is toegenomen. Eind februari 2022 wees alles erop dat de kleine droge tijd voor dit jaar was uitgebleven en moest er gestart worden met spuien. Bij een normale kleine droge tijd zou het waterniveau in het meer dalen en zou er ruimte ontstaan voor het water van de grote regentijd.

Het water uit het stuwmeer wordt door middel van turbines afgevoerd om zo elektriciteit op te wekken. Spuien gebeurt alleen wanneer het water in het stuwmeer een hoogte bereikt van het werkmaximum van 264 voet (ongeveer 80,5 meter). Het water mag nooit een hoogte bereiken, waarbij het over de dam heen stroomt. Gebeurt dat toch, dan is het onvermijdelijk dat de dam bezwijkt. De gevolgen voor stroomafwaarts gelegen gebieden (inclusief Paramaribo) en de elektriciteitsvoorziening voor Suriname zullen rampzalig zijn. Normaal levert de Afobaka-waterkrachtcentrale ongeveer zestig procent van alle elektriciteit die in Suriname wordt gebruikt. In 2021 was dat zo'n tachtig procent.

Het spuien is nu gericht op het gelijk houden van de waterinstroom en -uitstroom, om te voorkomen dat de waterstand het maximum overschrijdt. Op dit moment is het stuwmeer vol en is er geen bergingsruimte voor het water vanuit het boven-Surinamegebied. SPCS is daarom genoodzaakt om eenzelfde hoeveelheid water door de Afobakadam te laten, als wat de natuur biedt.

De huidige weersomstandigheden met extreme regenval en wateroverlast in Brokopondo en andere gebieden in Suriname (zowel in het binnenland als de kust) kunnen niet los worden gezien van de veranderingen in het klimaat. Wereldwijd zijn de gevolgen van klimaatverandering meer dan duidelijk merk- en voelbaar. In Suriname is dat onder andere te merken aan verschuiving van de seizoenen, overstromingen in het boven-Surinamegebied, het Marowijnegebied en Saramacca.

SPCS heeft op 1 januari 2020 de Afobakadam door tussenkomst van de Staat Suriname overgenomen van Suralco. Om de professionele operaties te waarborgen is toen ook het goed opgeleid en deskundig personeel van Suralco overgenomen. Ook onder de huidige omstandigheden zal SPCS met inzet van zijn deskundigen ervoor zorgen dat de waterkrachtcentrale op een verstandige manier wordt beheerd.
